

POSTANOWIENIE

Dnia 9 marca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szulc

w sprawie z powództwa C. Ż.

przeciwko G. W. i W. W.

o uzgodnienie stanu prawnego nieruchomości ujawnionego w księdze wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 9 marca 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w O.

z dnia 9 kwietnia 2020 r., sygn. akt IX Ca (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) zasądza na rzecz powoda od pozwanych kwotę 2700,- (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna jest szczególnym środkiem odwoławczym, którego wymogi określa art. 398⁴ § 1 i 2 k.p.c. wskazując na jej cechy konstrukcyjne i nakładając na skarżącego obowiązek zawarcia w skardze wniosku o przyjęcie do rozpoznania oraz jego uzasadnienia.

Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie, zaś cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie przez skarżącego istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym. W przypadku powołania we wniosku przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. należy sformułować zagadnienie prawne oraz przedstawić odrębną, pogłębioną argumentację prawną wskazującą na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi do rozpoznania (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01 OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 23 listopada 2010 r., II CSK 344/10, nie publ.). Dla skutecznego natomiast powołania w skardze przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. konieczne jest wykazanie przez skarżącego kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego mającej charakter oczywisty, widoczny *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej.

Skarżący przedstawili cztery pytania prawne związane z związane z treścią relacji pomiędzy art. 58 § 1 k.c. i 527 k.c., które znalazły zastosowanie do tej samej umowy w dwóch odrębnych postępowaniach o innym składzie podmiotowym.

Nie ulega wątpliwości, że ze względu na odmienność instytucji wady oświadczenia woli i skargi pauliańskiej nie występuje zbieg obu tych instytucji prawnych co wyklucza ich zastosowanie w jednym postępowaniu, jak również to, że sankcja nieważności bezwzględnej wyprzedza sankcję względnej bezskuteczności. Zważywszy jednak na sekwencję czasową postępowań, w których sprawa oparta na akcji pauliańskiej wyprzedziła sprawę o ustalenie nieważności umowy z powodu pozorności oraz na różnice podmiotowe pomiędzy tymi postępowaniami trzeba przedstawione zagadnienia uznać w istocie za pozorne i nie stanowiące istotnych zagadnień prawnych. W czasie orzekania w sprawie z akcji pauliańskiej umowa była ważna, bo utraciła ważność dopiero z sprawie toczącej się na podstawie art. 10 u.k.w.h. pomiędzy jej stronami. Osoba trzecia w stosunku do nich czyli wierzyciel realizowała swój interes prawny w trybie art. 527 k.c. a co do pozorności umowy mogła w ogóle nie posiadać wiedzy.

Odnosząc się do zagadnienia dotyczącego możliwości orzekania w postępowaniu na podstawie art. 10 u.k.w.h. nieważności czynności prawnej to nie cechuje się nowością i nierozwiązaniem w orzecznictwie oraz nie budzi wątpliwości kwalifikowanych a nie zwykłych możliwych do rozstrzygnięcia przed sądami powszechnymi. O ile nie jest możliwe orzekanie o nieważności czynności prawnej w postępowaniu o wpis, bo może ona stanowić tylko przeszkodę do wpisu, to w postępowaniu opartym na 10 u.k.w.h. sąd rozstrzygając o prawie własności nieruchomości ma kompetencje do stwierdzenia nieważności czynności prawnej stanowiącej podstawę wpisu własności.

Skarżący powołując się na oczywistą zasadność skargi odwołują się przede wszystkim do naruszenia przez Sąd drugiej instancji art. 58 w zw. z 527 k.c., art. 233 § 1 k.p.c. i art. 6 k.c. i przedstawia wywód na uzasadnienie zarzucanych uchybień.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z samej jej treści wynika w sposób jednoznaczny, że wskazane w skardze podstawy zasługują na uwzględnienie. Oznacza to, że z argumentów przedstawionych we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, bez konieczności dokonywania pogłębionej analizy prawnej lub czynności procesowych sądu, wynika jaskrawa sprzeczność wyroku z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny albo z podstawowymi zasadami orzekania obowiązującymi w demokratycznym państwie prawa. O ile bowiem do uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawy są usprawiedliwione, o tyle do przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędna jest jej oczywista zasadność w wyżej przedstawionym rozumieniu. Szczegółowa analiza wniosku nie pozwala na stwierdzenie, że zachodzi wskazana przesłanka, bo nie zachodzi naruszenie art. 58 i 627 k.c., o czym była mowa wyżej a nadto jest to możliwe, gdy wskazane naruszenie przepisów prawa procesowego podlega kontroli Sądu Najwyższego i *prima facie* jest oczywiste. Zawarty w art. 398³ § 3 k.p.c. zakaz oparcia skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) oraz związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 *in fine*) oznacza niedopuszczalność powoływania się przez skarżącego wadliwość wyroku sądu

drugiej instancji polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Twierdzenia skarżących w świetle motywów zaskarżonego wyroku nie pozwalają na przyjęcie, że nastąpiły uchybienia przepisom prawa o charakterze elementarnym, mającym charakter oczywisty i widoczny *prima facie*.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 i 398²¹ k.p.c. oraz § 2 ust. 7, § 10 ust. 4 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2018 r., poz. 265).